

Η άρση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπό το πρίσμα της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων

Γρηγόρης Τσόλιας, ΔΝ, Δικηγόρος, Τακτικό Μέλος ΑΠΔ

Η νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων ως το «δίκαιο των πάντων»

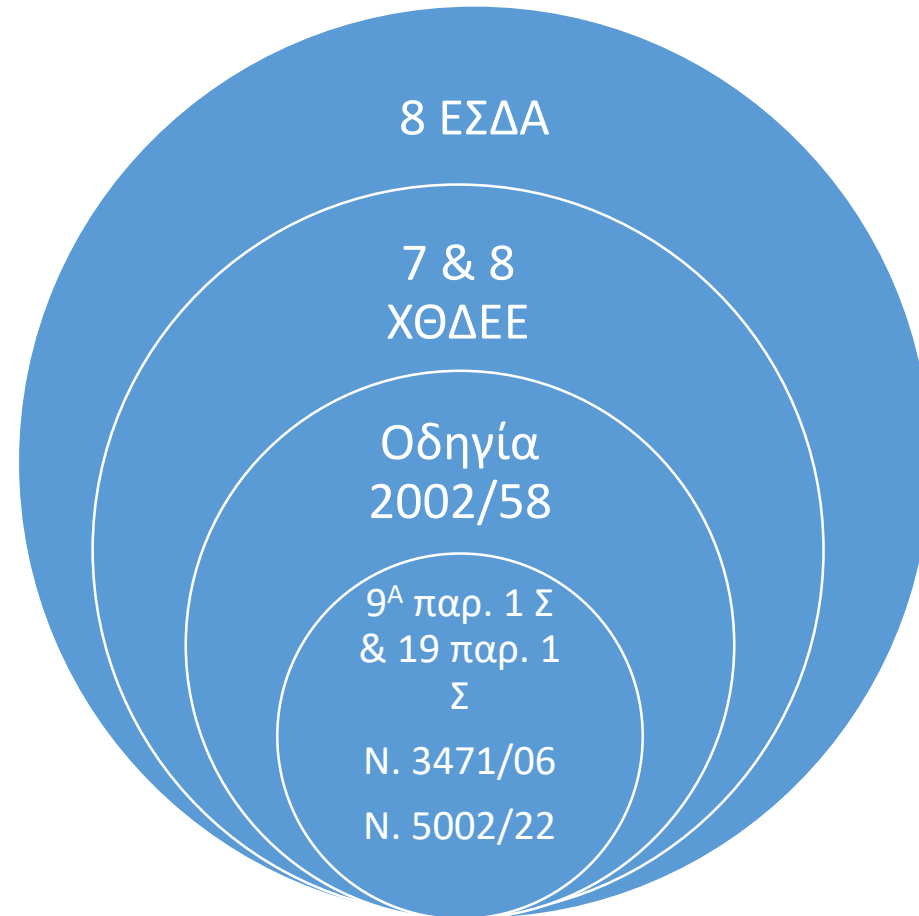
C-175/20 -SIA «SS» πρόταση 02.9.21 Γενικού Εισαγγελέα Bobek – ο ΓΚΠΔ ως «δίκαιο των πάντων»

- «1. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 δεν ακολουθεί μια στενή προσέγγιση. Το ευρέως καθορισμένο πεδίο εφαρμογής του, η αποτελεσματική δικαστική εξουδετέρωση τυχόν εξαιρέσεων, καθώς και η βασισμένη σε ορισμούς, αφηρημένη και, ως εκ τούτου, μάλλον ολιστική προσέγγιση κατά την ερμηνεία του, συνέβαλαν στην ουσιαστικά απεριόριστη εμβέλεια του ΓΚΠΔ. Πράγματι, βάσει αυτής της προσέγγισης, είναι μάλλον δύσκολο σήμερα να διαπιστωθεί η ύπαρξη περίπτωσης κατά την οποία να μην υποβάλλονται σε επεξεργασία κάποια δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε κάποιο στάδιο».
- «2. Εντούτοις, η προσέγγιση αυτή, που αποτυπώνει την αναβάθμιση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε καθολικό θεμελιώδες (υπερ)δικαίωμα βάσει του άρθρου 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), οδηγεί σε διακριτές κεντρομόλες επιδράσεις τις οποίες η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα έχει αρχίσει να ασκεί σε άλλους τομείς του δικαίου και στις διαφορές που ανακύπτουν σε αυτούς [...]

Τα επιβαλλόμενα στεγανά μεταξύ των άρ. 9^Α παρ. 1 και 19^Α παρ. 1 Σ. με βάση την νομολογία του Αρείου Πάγου για τα χρονικά όρια της επικοινωνίας

- **ΑΠ (ΟΛ) Πολ. 1/2017:** Η προστασία του απορρήτου κατ' άρ. 19 παρ. 1 Σ. τελειώνει από την στιγμή που ο παραλήπτης λάβει γνώση του περιεχομένου του μηνύματος. Από το χρονικό σημείο λήξης της επικοινωνίας και έπειτα κάθε στοιχείο (μήνυμα και εξωτερικά στοιχεία) μπορεί να εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο της συνταγματικής προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων (άρθρα 9 και 9 Α Σ.), αλλά δεν καλύπτεται πλέον από την συνταγματική προστασία του απορρήτου.
- **ΑΠ 954/2020:** *«Η συνταγματική προστασία του απορρήτου εντοπίζεται κατά το στάδιο της επικοινωνίας, δηλαδή κατά τον χρόνο που αυτή πραγματοποιείται και λήγει με τη λήξη της».*

Παράλληλη προστασία των ηλεκτρονικών επικοινωνιών από δίκαιο περισσότερων εννόμων τάξεων – αλληλοπεριχώρηση διατάξεων εθνικού και ευρωπαϊκού

Η νομολογία του ΔΕΕ για τις τηλεφωνικές παρακολουθήσεις και την πρόσβαση στα δεδομένα της επικοινωνίας ως επέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται από τα άρθ. 7 & 8 ΧΘΔΕΕ

- C-310/16 απόφαση της 17.01.2019 Peter Dzivev, Galina Angelova, Georgi Dimov, Milko Velkov [άρ. 7 ΧΘΔΕΕ]
- C-349/21 απόφαση της 16.02.2023 ΗΥΑ κ.λπ. νο 1 & C-229/23 απόφαση 13.6.2024 ΗΥΑ κ.λπ. 2 [2002/58 & ΓΚΠΔ]
- C-793/19 απόφαση της 20.9.2022 SPACENET AG [άρ. 7 & 8 ΧΘΔΕΕ]
- C-470/21 απόφαση της 30.4.2024 La Quadrature du Net κ.λπ. νο 2 [2002/58 & ΓΚΠΔ & 2016/680 Αστυνομική Οδηγία]
- C-597/19 απόφαση της 17.6.2021 Mircom κ.λπ. [2002/58 & ΓΚΠΔ]
- C-548/21 απόφαση της 04.10.2024 CG κατά Bezirkshauptmannschaft Landeck [άρ. 7 & 8 ΧΘΔΕΕ & 2016/680 Αστυνομική Οδηγία]

Η προστασία της ελεύθερης ηλεκτρονικής επικοινωνίας σε δημόσια δίκτυα με βάση το μέσο και όχι το μήνυμα – «δυναμική-εξελικτική» ερμηνεία του Συντάγματος

Άρθρο 4 παρ. 1 Ν. 3471/06 : *“Οποιαδήποτε χρήση των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που παρέχονται μέσω δημοσίου δικτύου επικοινωνιών και των διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και των συναφών δεδομένων κίνησης και θέσης, όπως ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, προστατεύεται από το απόρρητο των επικοινωνιών. Η άρση του απορρήτου είναι επιτρεπτή μόνο υπό τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες που προβλέπονται από το άρθρο 19 του Συντάγματος”.*

- *«Το Μέσο είναι το Μήνυμα (the Medium is the Message) - Marshall McLuhan*

Ολομέλεια Συμβουλίου της Επικρατείας 456/2024 «Υπόθεση Ανδρουλάκη»

21. Επειδή, ο εκτελεστικός του άρθρου 19 του Συντάγματος νόμος είναι ο ν. 2225/1994 και ήδη ο ν. 5002/2022. Οι δύο αυτοί νόμοι, στους οποίους παραπέμπει η προπαρατεθείσα παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 3471/2006, **συνιστούν στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξης τα νομοθετικά μέτρα που αναφέρονται στο ανωτέρω άρθρο 15 της οδηγίας 2002/58/ΕΚ, με τα οποία θεσπίζονται περιορισμοί και στα εκ της ανωτέρω οδηγίας δικαιώματα... Επομένως, και τα μέτρα άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών που λαμβάνουν χώρα κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του εφαρμοστέου, κατά τα προεκτεθέντα, ν. 2225/1994 και επιβάλλουν στους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών συγκεκριμένες υποχρεώσεις, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/58/ΕΚ και του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**”.

Πρόταση σχεδίου Κανονισμού e-Privacy

- **«Δεδομένα ηλεκτρονικών επικοινωνιών»:** αποτελούνται από το **«περιεχόμενο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών»** και **«τα μεταδεδομένα ηλεκτρονικών επικοινωνιών»** (άρ. 4 παρ. 3 περ. α').

«Περιεχόμενο ηλεκτρονικών επικοινωνιών»: «το περιεχόμενο που ανταλλάσσεται διά μέσου υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπηρεσιών, όπως είναι κείμενο, φωνητικό περιεχόμενο, βίντεο, εικόνες και ήχος» (άρ. 4 παρ. 3 περ. β').

Πρόταση σχεδίου Κανονισμού e-Privacy

«μεταδεδομένα ηλεκτρονικών επικοινωνιών» ορίζονται «τα δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία σε δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών για τους σκοπούς της μετάδοσης, της διανομής ή της ανταλλαγής περιεχομένου ηλεκτρονικών επικοινωνιών· συμπεριλαμβάνονται τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση και την ταυτοποίηση της πηγής και του προορισμού μιας επικοινωνίας, τα δεδομένα τοποθεσίας της συσκευής που παράγονται στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ημερομηνίας, της ώρας, της διάρκειας και του είδους της επικοινωνίας» (άρ. 4 παρ. 3 περ. γ')

Προς ένα νέο ενωσιακό διευρυμένο δίκαιο για την προστασία των δεδομένων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ;

- Προστασία επικοινωνιών ανεξαρτήτως χρονικών περιορισμών
- Προστασία με βάση το τεχνικό μέσο επικοινωνίας
- Εφαρμογή δικαίου πλειόνων εννόμων τάξεων και ερμηνεία συνταγματικών διατάξεων μέσω από το ευρωπαϊκό δίκαιο
- Υπέρτερη ισχύ του άρ. 19 παρ. 1 Σ. έναντι του άρ. 9^Α παρ. 1 Σ.
- Παράλληλη και σωρευτική εφαρμογή των αρχών επεξεργασία προσωπικών δεδομένων της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 κατά την διενέργεια της ειδικής ανακριτικής πράξης της άρσης του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!